

TISKOVÁ ZPRÁVA
Praha 13. prosince 2023

10. ročník projektu Rada mladších odkryl potřebu středoškoláků vyjadřovat se veřejně k aktuálním tématům. Řada z účastníků přiznala, že někdy uvažovala o sebevraždě

Meziškolní konference Rada mladších letos poprvé vyrazila do osmi krajských měst v Čechách i na Moravě s cílem vytvořit mladým lidem bezpečný prostor pro prezentaci svých postojů k palčivým tématům současnosti. Partnery v otevřené diskusi jim byli nejen jejich vrstevníci, ale také pedagogové a na tři desítky renomovaných odborníků. Projekt v bloku o duševnímu zdraví ukázal potřebu věnovat se intenzivně této oblasti u dětí a dospívajících, a to jak na úrovni rodiny a školy, ale i odpovědných rezortů. Urgentnost situace podtrhla vystoupení žáků, kteří sdíleli vlastní zkušenost s duševním onemocněním. Někteří z nich otevřeně hovořili o myšlenkách na sebevraždu.

Zastřešujícím tématem letošního ročníku konferencí Rada mladších bylo duševní zdraví, k němuž se se svým příspěvkem přihlásilo 218 studentů ze 78 škol v Jihlavě, Karlových Varech, Zlíně, Českých Budějovicích, Liberci, Pardubicích, Ostravě a Praze. Účastníci měli možnost zvolit si jeden ze čtyř tematických okruhů a k němu připravit individuálně nebo v týmu krátkou prezentaci. V rámci konference tak zazněli názory a diskuse k tématům Jinakost, menšinový stres, stigmatizace LGBT+, Nebezpečí kyberprostoru, poplašné zprávy a dezinformace, Umělá inteligence, jak nám může pomoci a jaká jsou její rizika a Moje vlastní zkušenost s duševními obtížemi, nebo zkušenost z mého okolí.

„Nejsilnější příspěvky byly od studentů, kteří sdíleli své vlastní zkušenosti s duševní nemocí anebo menšinovou sexuální orientací. Většina z nich se setkala se zlehčováním a negováním problémů, nebo dokonce úplným nepřijetím od rodičů i pedagogů, a velmi těžko hledala odbornou pomoc. Řada z nich otevřeně přiznávala, že uvažovali o sebevraždě,“ upozornila Jiřina Faloutová, ředitelka neziskové organizace Dělej co tě baví, která konference pořádá, a dodala i další závažná témata, s nimiž se dnešní generace potýká: *„Nejčastěji studenti hovořili o poruchách příjmu potravy, sebepoškozování, ale také o bipolární poruše, depresi a úzkosti. Stěžovali si na velký tlak na výkon a všude přítomný kult krásy a dokonalosti, kterému v podstatě nelze vyhovět. Zmiňovali alkoholismus a týrání v rodině. Popisovali, jak je těžké se vyrovnat se ztrátou blízké osoby.“*

Série konferencí napříč republikou také ukázala, že mladí lidé jsou zahlceni rozpornými informacemi o světě a jejich množstvím, mají strach z války a chudoby, necítí podporu. Často

potom řeší své duševní potíže únikem do rizikového chování: experimentují s alkoholem, lehkými drogami, propadají hraní na automatech.

„V jednotlivých sálech v krajských městech byla cítit obrovská podpora ze strany přítomných spolužáků i pedagogů. Zástupci starší generace si uvědomovali, že když byli ve věku dnešních žáků středních škol, bylo takřka vyloučené se o tématu duševních nemocí bavit,“ konstatovala Jiřina Faloutová a doplnila, že přítomní pedagogové byli překvapení, jak otevřeně mluví studenti o svých potížích, pocitech a obavách a pochopili, že je třeba s nimi komunikovat i o složitých problémech otevřeně a posilovat vzájemnou důvěru a partnerství.

Zejména příspěvky o duševním zdraví oslovily přítomné odborníky, kteří ocenili v diskuzích obrovský přínos konference v destigmatizaci osob s duševním onemocněním a otevření široké rozpravy o formách účinné pomoci v době, kdy chybí nejen finanční prostředky, ale také odborné ambulance, lůžka v nemocnicích a dětské psychiatry a psychologové jsou dostupní pro minimum mladých lidí. *„Milo nás překvapilo, že po vlastní zkušenosti s duševní nemocí, dokonce už začali někteří studenti vytvářet peer programy, ve kterých předávají své poznatky a pomáhají svým spolužákům a kamarádům,“* ocenila Jiřina Faloutová a uvedla také, že za znepokojující považovali odborníci právě počty studentů z duševními potížemi, které dokládala různá dotazníková šetření jednotlivých prezentujících z výzkumů na jejich školách.

V oblasti nebezpečí v kyberprostoru a umělé inteligenci se nejvíce studenti věnovali problematice poplašných zpráv, zneužívání informací a osobních dat, kyberšikaně. *„Umělou inteligenci přijímají studenti jako něco, co jim může v životě usnadnit práci. Zmiňovali hlavně její využití ve zdravotnictví, nebo při různých kreativních činnostech. Uvědomují si, ale i její limity a případné hrozby z jejího zneužití,“* upřesnila Jiřina Faloutová. V rámci diskuzí o umělé inteligenci se zapojil i DigiHavel, který odpovídal na všetečné otázky z pléna.

Na konferencích spolupracovali odborníci z organizací jako je například Národní ústav duševního zdraví, Nevypusť duši, Fokus, EDUin a Safer internet centrum, Semiramis, Poradenské krizové centrum Zlín, Spirála Ostrava, Pražské centrum primární prevence a další. S propagací směrem do škol pomohli krajské školští metodici prevence. Projekt finančně podpořili Dům zahraniční spolupráce z programu Erasmus+, Evropská komise, Nadační fond Flaminia a Unicorn University. Záštitu převzalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, hejtmani nebo radní jednotlivých krajů.

Jednotlivé prezentace a příspěvky z konferencí jsou k dispozici www.radamladsich.cz a mohou posloužit jako materiál pro pedagogy ve vyučování a jako podklad k podnětné diskusi na dané téma.

11. ročník Rady mladších se uskuteční na podzim 2024 se záměrem, rozšířit projekt do dalších krajských měst a vytvořit i školní kola. Současně by měly být učitelům poskytnuty vzdělávací programy, které jim umožní vést kvalifikovaný rozhovor s žáky a nabídnout jim odbornou péči. Dalším z cílů je také vytvořit mapu pomoci s kontakty na odborná pracoviště pro mládež a rodinu ve spolupráci s krajskými odbornými organizacemi.

Mezi školní konference Rada mladších organizuje nezisková společnost Dělej co tě baví. Projekt vytvořili před více než deseti lety v Praze odborníci s mnohaletými zkušenostmi získanými při práci s dětmi a mládeží v oblasti volnočasových aktivit a vzdělávání a v oblasti poskytování psychosociálních služeb. Letos poprvé se konference rozšířila i za hranice Prahy.

Více informací o konferenci naleznete na webu www.radamladsich.cz

Kontakt pro média:

Kateřina Martykánová

PR manažerka projektu

Tel.: + 420 602 576 870

email: martykanova.katka@gmail.com

Jiřina Faloutová

ředitelka neziskové organizace

Dělej co tě baví, z. ú.

Tel.: +420 776 369 685

email: jirina@delejcotebavi.com